

POWIATOWY URZĄD PRACY

ul. 1 Maja 8 18-200 Wysokie Mazowieckie, skryt. poczt. 53

☎ 86 2758612, fax. 86 2758613

e-mail biwy@praca.gov.pl

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE WYSOKOMAZOWIECKIM w 2014 roku

Marzec 2015 rok

Spis treści

1.WSTĘP	3
2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW.	4
2.1.Bezrobotni według zawodów.	4
2.2.Napływ bezrobotnych według zawodów	7
2.3.Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy.	8
3. ANALIZA OFERT PRACY.	8
3.1.Oferty pracy według zawodów.	8
3.2. Oferty pracy według PKD	10
4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.	11
4.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe	11
4.2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	16
4.3.Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie	18
5. WNIOSKI	20

1. WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 20015 r. poz. 149) jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy jest opracowywanie analiz i sprawozdań rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Opracowanie „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie wysokomazowieckim w 2014 roku” stanowi analizę sytuacji na lokalnym rynku pracy powiatu wysokomazowieckiego. Podstawowym celem opracowania jest zdiagnozowanie zachodzących tu zmian w aspekcie zarówno popytu na pracę jak i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno - zawodowym. Na tej podstawie formułowane są oceny, wnioski i krótkoterminowe prognozy niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania systemu kształcenia i szkolenia bezrobotnych. Istotnym punktem raportu jest analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych na terenie powiatu wysokomazowieckiego, dokonywana na podstawie opracowanej w Departamencie Rynku i Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej metodologii.

Przygotowanie i opracowanie klasyfikacji zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na określenie tendencji i zmian powiatowego rynku pracy. Dodatkowo zdefiniowanie zawodów, na które występuje mniejsze lub większe zapotrzebowanie ze strony pracodawców umożliwia podejmowanie odpowiednich działań optymalizujących i umożliwiających dostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do oczekiwań stawianych przez lokalnych pracodawców. Monitoring ma również istotne znaczenie w odniesieniu do wyznaczania kierunków szkolenia bezrobotnych, usprawniania poradnictwa zawodowego oraz ułatwiania realizacji programów aktywizujących osoby bezrobotne w celu promowania ich zatrudnienia.

Poprzez wskazanie kierunków rozwoju rynku pracy oraz ukazanie zmian zarówno w strukturze zarejestrowanych osób bezrobotnych jak i w strukturze składanych przez pracodawców ofert pracy niniejsza analiza może być również pomocna dla organów administracji samorządowej, pracodawców oraz dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych. Może bowiem ułatwić podjęcie decyzji o wyborze zawodu przez osoby uczące się, kierunku zmiany doskonalenia zawodowego, uruchomieniu nowego kierunku kształcenia, jak również wskazać w jakich zawodach najłatwiej na lokalnym rynku pracy o pracowników, w przypadku jakich inwestycji łatwo może być o wykwalifikowaną siłę roboczą.

Podstawą opracowania są dane statystyczne jakimi dysponuje Powiatowy Urząd Pracy w Wysokiem Mazowieckiem za 2014 rok; dotyczą one terenu całego powiatu wysokomazowieckiego. Raport został opracowany w wyniku analizy porównawczej danych

statystycznych, poddając je wieloaspektowej weryfikacji według zmiennych takich jak: rodzaj zawodu, oferty pracy, grupy zawodowe, płeć osób bezrobotnych, długość pozostawania bez pracy, fluktuacja bezrobocia.

2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW.

2.1. Bezrobotni według zawodów.

Wśród bezrobotnych z terenu powiatu wysokomazowieckiego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wysokiem Mazowieckiem na koniec grudnia 2014 roku zarejestrowanych były 686 osób bez kwalifikacji zawodowych. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 33,33%. Wśród nich 42,71% stanowiły kobiety. Dynamikę osób bezrobotnych posiadających kwalifikację i bez kwalifikacji zawodowych na koniec grudnia 2013 i 2014 roku przedstawia zamieszczona poniżej tabela.

Wyszczególnienie	2013r.		2014r.	
	liczba	%	Liczba	%
Ogółem	2515	100	2058	100
Posiadające kwalifikacje	1747	69,49	1372	66,67
Bez kwalifikacji	768	30,54	686	33,33

Na koniec grudnia 2014 roku spośród 2058 zarejestrowanych bezrobotnych 1627 posiadało zawód, (stanowili oni 79,06% ogółu). Wśród nich najliczniej reprezentowani byli przedstawiciele zawodów przedstawionych hierarchicznie w poniższej tabeli. W zawodach tych na koniec omawianego okresu zarejestrowanych było więcej niż 15 osób.

kod zawodu	nazwa zawodu	Bezrobotni		Absolwenci	Powyżej 12 m-cy
		Liczba	Kobiety		
522301	Sprzedawca*	118	102	0	18
314207	Technik rolnik*	61	16	4	45
331403	Technik ekonomista*	43	33	1	19
722204	Ślusarz*	42	1	0	11
311504	Technik mechanik*	41	3	0	21
723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	39	0	3	13
723105	Mechanik samochodów osobowych	39	0	1	11
514101	Fryzjer*	37	36	0	11

751204	Piekarz*	35	7	1	13
753105	Krawiec*	33	32	0	9
931301	Robotnik budowlany	33	0	0	15
515303	Robotnik gospodarczy	32	4	0	16
613003	Rolnik*	29	16	1	18
711202	Murarz*	28	0	0	11
242217	Specjalista administracji publicznej	27	17	3	13
351203	Technik informatyk*	27	10	1	12
752205	Stolarz*	27	0	1	8
512001	Kucharz*	26	18	1	10
512002	Kucharz małej gastronomii*	23	13	1	9
235107	Pedagog	20	17	4	7
712501	Monter / składacz okien	20	10	0	5
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych*	19	14	3	7
911207	Sprzątaczką biurową	19	18	0	2
311204	Technik budownictwa*	15	4	3	10
752208	Stolarz meblowy	15	1	0	1

Porównując powyższą tabelę z taką samą z końca grudnia 2013 roku okazuje się, że struktura osób bezrobotnych nie uległa wielkim zmianom.

Struktura bezrobotnych według kwalifikacji zawodowych w układzie grup dużych wskazuje, że najliczniejszą kategorię tworzyły osoby posiadające zawody z grupy **średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (kod grupy 31)**. Wskaźnik dla tej grupy wynosi 11,1249% ogółu bezrobotnych, w tym 11,9566% długotrwale bezrobotnych. Zarejestrowani to przede wszystkim: technicy rolnicy i pokrewni, technicy mechanicy, technicy technologii żywności, technicy budownictwa, technicy elektronicy i pokrewni.

Drugą pod względem wielkości grupę tworzyli bezrobotni sklasyfikowani w grupie **robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (kod grupy 72)**. Stanowiły one 10,1415% ogółu bezrobotnych i 10,5982% długotrwale bezrobotnych. Zarejestrowani to przede wszystkim: mechanicy pojazdów samochodowych, ślusarze i pokrewni, mechanicy maszyn i urządzeń przemysłowych.

Trzecią kategorię osób tworzyli bezrobotni sklasyfikowani w grupie **robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (kod grupy 75)**. Omawiana grupa dotyczy 10,1415% ogółu bezrobotnych, w tym 11,6237% długotrwale bezrobotnych. W wyżej wymienionej grupie dominują piekarze cukiernicy i pokrewni, stolarze meblowi i pokrewni, masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni, krawcy.

Duży odsetek stanowią także osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy **pracownicy usług osobistych (kod grupy 51)**. Wskaźnik dla tej grupy wynosi 8,8509% Powiatowy Urząd Pracy w Wysokiem Mazowieckiem

ogółu bezrobotnych, w tym 9,0598% długotrwale bezrobotnych. Zarejestrowani to przede wszystkim: kucharze, gospodarze budynków, fryzjerzy, kelnerzy.

Następna dość liczna grupa zawodów wśród zarejestrowanych bezrobotnych to **sprzedawcy i pokrewni (kod grupy 52)**. Stanowili oni 8,7866% ogółu bezrobotnych, w tym 9,0620% długotrwale bezrobotnych. Zarejestrowani to przede wszystkim sprzedawcy sklepowi.

Z kolei najmniej licznymi grupami byli bezrobotni sklasyfikowani w grupach :

- **Leśnicy i rybacy (kod grupy 62)**. Stanowili 0,0615% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie absolwentów, natomiast osoby długotrwale bezrobotnych stanowili 0,1709%.
- **Kierownicy do spraw produkcji i usług (kod grupy 13)**. Stanowili 0,0615% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie ani absolwentów ani osób długotrwale bezrobotnych.
- **Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni (kod grupy 11)**. Stanowili 0,0615% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie absolwentów, natomiast osoby długotrwale bezrobotnych stanowili 0,1709%.
- **Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (kod grupy 94)**. Stanowili 0,1844% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie absolwentów, natomiast osoby długotrwale bezrobotnych stanowili 0,3419%.
- **Pozostali pracownicy obsługi biurowej (kod grupy 44)**. Stanowili 0,2459% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie absolwentów, natomiast osoby długotrwale bezrobotnych stanowili 0,3418%.
- **Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych (kod grupy 25)**. Stanowili 0,2460% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie absolwentów, natomiast osoby długotrwale bezrobotnych stanowili 0,1709%.
- **Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie (kod grupy 92)**. Stanowili 0,3073% ogółu bezrobotnych. Nie było w tej grupie absolwentów, natomiast osoby długotrwale bezrobotnych stanowili 0,3418%.

Przechodząc z poziomu grup dużych na grupy elementarne, wyróżnić można grupy zawodowe o wysokim odsetku osób bezrobotnych. Należą do nich:

- Sprzedawcy sklepowi (5223) - (8,1104% ogółu bezrobotnych),
- Mechanicy pojazdów samochodowych (7231) – (5,1629% ogółu bezrobotnych),

- Technicy rolnicy i pokrewni (3212) – (3,9336% ogółu bezrobotnych),
- Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych (3314) – (3,3805% ogółu bezrobotnych),
- Technicy mechanicy (3115) – (3,0117% ogółu bezrobotnych),
- Kucharze (5120) – (3,0117% ogółu bezrobotnych),
- Fryzjerzy (5141) – (2,9502% ogółu bezrobotnych),
- Ślusarze i pokrewni (7222) – (2,6429% ogółu bezrobotnych).

2.2. Napływ bezrobotnych według zawodów

Pośród osób zgłaszających się do PUP najwięcej osób rejestrowało się z grupy zawodów **średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (kod grupy 31)**. Stanowili 10,2381% ogółu rejestrujących się osób. Należą do niej: technik rolnik (57 osób), technik mechanik (49 osób), technik technologii żywności – przetwórstwo mleczarskie (22 osoby), technik budownictwa (20 osób), technik technologii żywności (13 osób), technik weterynarii (11 osób).

Drugą grupą zawodów, w której napływ bezrobotnych na ewidencję urzędu był znaczny stanowią **sprzedawcy i pokrewni (kod grupy 52)**. Grupa ta stanowiła 9,5237% ogółu napływu. Najliczniej reprezentowane były zawody: sprzedawca (153 osoby), technik handlowiec (22 osoby) i telemarketer (17 osób).

Trzecią grupą zawodów w której napływ bezrobotnych na ewidencję urzędu był znaczny byli **robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (kod grupy 75)**. Grupa ta stanowi 8,5142% ogółu napływu. Należą do niej: stolarz (43 osoby), piekarz (30 osób), krawiec (25 osób), rzeźnik – wędliniarz (19 osób).

Czwartą w kolejności grupą byli **robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (kod grupy 72)**. Grupa ta stanowiła 8,7142% ogółu napływu. Najliczniej reprezentowane były zawody: mechanik pojazdów samochodowych (41 osób), mechanik samochodów osobowych (38 osób), ślusarz (30 osób), oraz mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych (10 osób).

Kolejną grupę stanowili **pracownicy usług osobistych (kod grupy 51)**. Grupa stanowiła 8,0951% ogółu zarejestrowanych. W grupie tej bez pracy pozostawali między innymi: fryzjer (36 osób), kucharz małej gastronomii (35 osób), kucharz (30 osób), robotnik gospodarczy (24 osoby).

2.3. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy.

Osoby poprzednio pracujące, a będące bezrobotnymi na koniec miesiąca grudnia 2014r. (1818 osób) stanowiły 88,34% ogółu zarejestrowanych. Analiza bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy wykazała, że dla największego odsetka tych osób (blisko 38% - 690 osób) nie udało się zidentyfikować rodzaju prowadzonej działalności przez pracodawców. Dla 262 osób (14,41%) ostatnim miejscem pracy był pracodawca zajmujący się handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych, wyłączając motocykle. Natomiast w przetwórstwie przemysłowym, pracowało 246 bezrobotnych (13,53%).

Spośród analizowanych sekcji PKD ostatniego miejsca pracy najniższy odsetek zarejestrowanych bezrobotnych dotyczył sekcji: działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (0,3934% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (0,5246% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących), górnictwo i wydobywanie (1,0492% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (1,3115% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących), działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (1,7705% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących).

Nie zanotowano natomiast osób bezrobotnych poprzednio pracujących w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze, do układów klimatyzacyjnych, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby.

3. ANALIZA OFERT PRACY.

3.1. Oferty pracy według zawodów.

Ważnym elementem rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest analiza napływu ofert pracy, która pozwala na określenie nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności, grup zawodów, jak również sekcji działalności gospodarczej. Należy jednak pamiętać, że pomimo ustawowego obowiązku wielu pracodawców nie zgłasza informacji o wolnych miejscach zatrudnienia, dlatego też dane urzędów pracy nie mają charakteru wyczerpującego.

W 2014 roku zgłoszono do urzędu i pozyskano 1525 ofert pracy.

Strukturę pozyskanych ofert pracy według grup zawodów przedstawia poniższe zestawienie, w którym wyodrębniono najliczniej występujące grupy zawodów według stanu na 31.12.2014 rok.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa grup zawodów	Oferty pracy	
			zgłoszone w 2014 roku	w końcu 2014 roku
1.	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	15,9350%	34,7827%
2.	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	11,5409%	0
3	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	8,9836%	13,0435%
4.	"51"	Pracownicy usług osobistych	8,0000%	4,3478%
5.	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	6,8852%	21,7391%
6.	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,9017%	0
7.	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	4,9835%	8,6956%
8.	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	4,6556%	4,3478%
9.	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	4,3278%	0
10.	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	3,8032%	0
11.	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,3442%	0
12.	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	3,2132%	0
13.	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	1,9673%	0

Analizując dane przedstawione w załączniku T-II/P-3 i 3a dotyczące struktury ofert pracy w układzie grup dużych oraz elementarnych według klasyfikacji zawodów i specjalności wyodrębnić można propozycje zatrudnienia kierowane do:

➤ **Sprzedawcy i pokrewni w tym:**

- Sprzedawca (522301) – 151 ofert
- Telemarketer (524404) – 34 oferty
- Doradca klienta (524902) – 16 ofert

➤ **Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni:**

- Pozostali pracownicy obsługi biurowej (411090) – 151 ofert
- Technik prac biurowych (411004) – 11 ofert
- Pracownik kancelaryjny (411003) - 10 ofert
- **Robotnicy budowlani i pokrewni:**
 - Murarz (711202) – 23 oferty
 - Monter składacz okien (712501) – 22 oferty
 - Zbrojarz (711404) – 17 ofert
- **Pracownicy usług osobistych w tym:**
 - Robotnik gospodarczy (515303) – 65 ofert
 - Kucharz (512001) – 18 ofert
 - Fryzjer (514101) – 18 ofert
- **Kierowcy i operatorzy pojazdów w tym:**
 - Kierowcy samochodu ciężarowego (833203) – 89 ofert
 - Operator suwnic (834311) – 5 ofert

Łącznie oferty skierowane do tych czterech grup zawodowych stanowiły 41,31% (630 ofert) ogółu ofert pracy zgłoszonych do urzędu pracy w 2014r.

Inne, równie licznie zgłaszane oferty pracy dotyczyły pracy w zawodach:

- Stolarz (752205) – 45 ofert
- Sprzątaczką biurową (911207) – 34 oferty
- Opiekunka dziecięca (325905) – 31 ofert
- Robotnik budowlany (931301) – 31 ofert
- Magazynier (432103) – 26 ofert
- Pomoc kuchenna (941201) – 25 ofert

Na koniec omawianego okresu w dyspozycji urzędu pozostawały 23 oferty pracy.

3.2. Oferty pracy według PKD

W 2014 roku pracodawcy zgłosili do Powiatowego Urzędu Pracy w Wysokiem Mazowieckiem 1525 ofert pracy. Wolne miejsca pracy zgłaszane były przez pracodawców głównie w poniższych sekcjach PKD:

- Handel hurtowy i detaliczny naprawa pojazdów samochodowych wyłączając motocykle 23,2131% (354 oferty)
- Przetwórstwo przemysłowe 18,9508 % (289 ofert)
- Budownictwo 11,0164 % (168 ofert)

- Edukacja 9,2459% (141 ofert)
- Administracja publiczna i obrona narodowa 5,8361% (89 ofert)
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna 5,3115% (81 ofert)

Oferty pracy pochodzące z powyższych sekcji klasyfikacji działalności stanowiły ponad 73% ogółu wszystkich pozyskanych ofert pracy.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWY

4.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe

Zjawisko deficytu lub nadwyżki w poszczególnych zawodach odnosi się do stosunku średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w 2014 roku do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w analogicznym okresie. Aby prawidłowo zrozumieć opisywaną kategorię należy wyjaśnić pojęcia zawodu deficytowego i nadwyżkowego:

Przez *zawód deficytowy* należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez *zawód nadwyżkowy* należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawody, dla których średnia miesięczna liczba bezrobotnych wynosi zero, wskazują na fakt braku możliwości obliczenia wskaźnika.

Z prowadzonych w ostatnich latach analiz wynika, że na wysokomazowieckim rynku pracy zawody deficytowe występują rzadziej aniżeli zawody nadwyżkowe. Oznacza to, że trudno jednoznacznie i bardzo wyraźnie określić, na które zawody występuje duże i nie realizowane zapotrzebowanie ze strony pracodawców.

W związku z powyższym, w pełni rzeczywisty popyt na poszczególne zawody powinien być rozpatrywany z uwzględnieniem wszystkich możliwych źródeł pozyskiwania nowych pracowników. Często zdarzają się bowiem sytuacje, że pracodawcy poszukując pracowników korzystają nie tylko z usług urzędów pracy, traktując je jako alternatywne źródło pozyskiwania nowego personelu w stosunku do innych dostępnych metod rekrutacyjnych.

Do prezentacji i analizy zaliczono wszystkie zawody, dla których wskaźnik intensywności deficytu (stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie jest wyższy niż 1,1).

Zawody deficytowe**(zawody deficytowe wg wskaźnika intensywności deficytu w 2014r.)**

	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w 2014r.
1.	"524902"	Doradca klienta	16,0000
2.	"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	13,7273
3.	"522302"	Sprzedawca w branży mięsnej	9,0000
4.	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	7,4167
5.	"332203"	Przedstawiciel handlowy	7,0000
6.	"711502"	Cieśla szalunkowy	7,0000
7.	"961301"	Robotnik oczyszczania miasta	7,0000
8.	"941201"	Pomoc kuchenna	6,2500
9.	"233012"	Nauczyciel języka polskiego	6,0000
10.	"712204"	Posadzkarz*	6,0000
11.	"711404"	Zbrojarz	5,6667
12.	"711501"	Cieśla*	5,5000
13.	"325905"	Opiekunka dziecięca*	5,1667
14.	"332302"	Zaopatrzeniowiec	5,0000
15.	"431101"	Asystent do spraw księgowości	5,0000
16.	"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	5,0000
17.	"751106"	Ubojowy	5,0000
18.	"814104"	Wulkanizator	5,0000
19.	"325907"	Terapeuta zajęciowy*	4,0000
20.	"421101"	Asystent usług pocztowych	4,0000
21.	"961201"	Sortowacz surowców wtórnych	4,0000
22.	"911203"	Pokojowa	3,3333
23.	"511304"	Przewodnik turystyczny terenowy	3,0000
24.	"523002"	Kasjer handlowy	3,0000
25.	"933304"	Robotnik magazynowy	3,0000
26.	"515303"	Robotnik gospodarczy	2,7083
27.	"524502"	Sprzedawca w stacji paliw	2,6667
28.	"431102"	Fakturzystka	2,5000

29.	"514202"	Kosmetyczka	2,5000
30.	"712101"	Dekarz*	2,5000
31.	"213201"	Doradca rolniczy	2,0000
32.	"252101"	Administrator baz danych	2,0000
33.	"263401"	Psycholog	2,0000
34.	"341202"	Opiekun osoby starszej*	2,0000
35.	"341203"	Opiekun w domu pomocy społecznej*	2,0000
36.	"421403"	Windykator	2,0000
37.	"513202"	Barman	2,0000
38.	"524404"	Telemarketer	2,0000
39.	"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	2,0000
40.	"834101"	Kierowca ciągnika rolniczego	2,0000
41.	"932101"	Pakowacz	2,0000
42.	"962902"	Dozorca	2,0000
43.	"911207"	Sprzątaczką biurową	1,8889
44.	"711601"	Brukarz	1,8333
45.	"932909"	Pomocnik mleczarski	1,8182
46.	"712303"	Tynkarz	1,7500
47.	"321301"	Technik farmaceutyczny*	1,6667
48.	"432103"	Magazynier	1,3000
49.	"331301"	Księgowy	1,2500
50.	"752205"	Stolarz*	1,1842

Zawody **zrównoważone** (wartość wskaźnika zawiera się w przedziale 0,9-1,1) to zawody wykazujące równowagę na rynku pracy. Poniższa tabela przedstawia zawody zrównoważone występujące na wysokomazowieckim rynku pracy. Jest ich relatywnie mniej niż zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

LP.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów w 2014r.
1.	"711202"	Murarz*	1,0952
2.	"234201"	Nauczyciel przedszkola	1,0000
3.	"262207"	Specjalista zarządzania informacją	1,0000

4.	"311202"	Laborant budowlany	1,0000
5.	"321103"	Technik elektroradiolog*	1,0000
6.	"341204"	Opiekunka środowiskowa*	1,0000
7.	"422602"	Recepcjonista	1,0000
8.	"441203"	Listonosz	1,0000
9.	"532201"	Opiekunka domowa	1,0000
10.	"611303"	Ogrodnik*	1,0000
11.	"711101"	Konserwator budynków	1,0000
12.	"721301"	Blacharz*	1,0000
13.	"723308"	Mechanik maszyn rolniczych	1,0000
14.	"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	1,0000
15.	"741103"	Elektryk*	1,0000
16.	"753402"	Tapicer*	1,0000
17.	"833202"	Kierowca ciągnika siodłowego	1,0000
18.	"522301"	Sprzedawca*	0,9869
19.	"712501"	Monter / składacz okien	0,9167

Zawody nadwyżkowe charakteryzują się głównie tym, że wskaźnik intensywności nadwyżki jest mniejszy niż 0,9. Jest ich nieznacznie więcej niż zawodów deficytowych.

Zawody nadwyżkowe

(zawody nadwyżkowe wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2014r.)

	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w 2014r.
1.	"931301"	Robotnik budowlany	0,7750
2.	"234113"	Nauczyciel nauczania początkowego	0,7500
3.	"712604"	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych*	0,7500
4.	"751104"	Rozbieracz - wykrawacz	0,7500
5.	"411004"	Technik prac biurowych*	0,7333
6.	"216602"	Grafik komputerowy multimedialny	0,6667

7.	"413201"	Operator wprowadzania danych	0,6667
8.	"713102"	Malarz budowlany	0,6667
9.	"741207"	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,6667
10.	"911206"	Salowa	0,6667
11.	"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,6000
12.	"512001"	Kucharz*	0,6000
13.	"214306"	Inżynier inżynierii środowiska - systemy wodociągowe i kanalizacyjne	0,5000
14.	"311104"	Technik geodeta*	0,5000
15.	"514101"	Fryzjer*	0,5000
16.	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	0,5000
17.	"751101"	Garmażer	0,5000
18.	"833101"	Kierowca autobusu	0,5000
19.	"752208"	Stolarz meblowy	0,4706
20.	"541390"	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	0,4286
21.	"931205"	Robotnik drogowy	0,4167
22.	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,4146
23.	"228301"	Fizjoterapeuta	0,4000
24.	"722204"	Ślusarz*	0,3667
25.	"324002"	Technik weterynarii*	0,3636
26.	"213207"	Inżynier zootechniki	0,3333
27.	"225101"	Lekarz weterynarii	0,3333
28.	"251902"	Specjalista zastosowań informatyki	0,3333
29.	"311303"	Technik elektryk*	0,3333
30.	"325402"	Technik masażysta*	0,3333
31.	"513101"	Kelner*	0,3333
32.	"712601"	Hydraulik	0,3333
33.	"522305"	Technik handlowiec*	0,3182
34.	"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	0,2857
35.	"343101"	Fotograf*	0,2500
36.	"741201"	Elektromechanik*	0,2500
37.	"821304"	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	0,2500
38.	"961302"	Robotnik placowy	0,2500
39.	"751201"	Cukiernik*	0,2308

40.	"261906"	Prawnik legislator	0,1818
41.	"214202"	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	0,1538
42.	"311408"	Technik elektronik*	0,1429
43.	"832203"	Kierowca samochodu osobowego	0,1250
44.	"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	0,1250
45.	"751105"	Rzeźnik - wędliniarz*	0,1053
46.	"751204"	Piekarz*	0,1053
47.	"314403"	Technik technologii żywności*	0,0769
48.	"422402"	Technik hotelarstwa*	0,0714
49.	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	0,0526
50.	"235107"	Pedagog	0,0400
51.	"351203"	Technik informatyk*	0,0233
52.	"311504"	Technik mechanik*	0,0204

Ze zgromadzonego materiału wynika, iż w/w zawody charakteryzują się niedopasowaniem popytu i podaży na rynku pracy. Występowanie większej ilości zawodów nadwyżkowych niż deficytowych oznacza, że istnieje mniejsze zapotrzebowanie na pracowników o takich czy innych kwalifikacjach niż rzeczywista liczba ludzi je posiadających.

Należy również zauważyć, że statystyki powiatowe nie wykazują licznie występujących ofert pracy, które napływają do służb zatrudnienia w formie ofert pośrednictwa otwartego i bez woli korzystania z aktywnego pośrednictwa ze strony urzędu. Miejsca pracy na tablicach ogłoszeniowych uwzględnione w statystyce ofert pracy znacznie zmieniłyby obraz końcowy ilości i występowania zawodów nadwyżkowych i deficytowych.

Dokonując analizy zawodów nadwyżkowych i deficytowych należy zwrócić także uwagę na fakt, iż dane statystyczne wykazane w wydrukach komputerowych w niektórych przypadkach odbiegają od faktycznego zapotrzebowania rynku pracy zarówno w podaż jak i w popyt na niektóre grupy zawodów. Sytuacja ta wynika ze zmiany klasyfikacji zawodów oraz nieprzejrzystego określania stanowisk w zgłaszanych przez pracodawców ofertach pracy.

4.2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Analizując tabelę rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pod względem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu stwierdzić należy, że wśród 39 dużych grup zawodów w najlepszej sytuacji pozostają **specjaliści nauczania i wychowania (kod grupy zawodu 23)** - wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 0,9861, **średni personel do spraw**

zdrowia (kod grupy zawodu 32) - wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 0,9800, **specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych** (kod grupy zawodu 25) – wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 0,8000, **pracownicy usług osobistych** (kod grupy zawodu 51) – wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 0,7176, **monterzy** (kod grupy zawodu 82) – wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 0,6000, rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni (kod grupy zawodu 73) – wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 0,6000.

Powyższe wskaźniki są najbliższe wartości 0,9, od której przyjmuje się występowanie równowagi na rynku pracy.

Dla 14 dużych grup zrównoważenie nie jest możliwe, gdyż wartość wskaźnika waha się w przedziale 0,4342 – 0,0408 i w tak dużej nadwyżce są niektóre zawody wymagające wyższego wykształcenia np. **specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych** (kod grupy zawodów 21, wskaźnik 0,1270), **specjaliści do spraw zdrowia** (kod grupy 22, wskaźnik 0,1739), średniego wykształcenia np. **technicy informatycy** (kod grupy 35, wskaźnik 0,0930), **średni personel do spraw biznesu i administracji** (kod grupy 33, wskaźnik 0,2380), **średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny** (kod grupy 34, wskaźnik 0,2667) jak i zawody związane z wykonywaniem prac prostych np. **robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie** (kod grupy zawodów 92, wskaźnik 0,3333), czy **robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni** (kod grupy zawodów 75, wskaźnik 0,4153).

Natomiast w 12 dużych grupach, dla których wskaźnik intensywności deficytu wynosi powyżej 1,1 znaleźli się między innymi: **pracownicy do spraw finansowo - statystycznych i ewidencji materiałowej** (kod grupy zawodów 43, wskaźnik 1,9615), **pozostali pracownicy obsługi biurowej** (kod grupy 44, wskaźnik 3,0000), **kierowcy i operatorzy pojazdów** (kod grupy 83, wskaźnik 2,6923), **sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni** (kod grupy 41, wskaźnik 6,0690).

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że tylko 2 grupy zawodów osiągnęło wskaźnik 1,0000 - zawody zrównoważone (**kierownicy do spraw produkcji i usług oraz kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych**).

Ostatnie dwie pozycje w rankingu zawodów pod względem wielkości wskaźnika intensywności deficytu zawodów zajmują zawody dla których średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie wynosiła zero. Należą do nich zawody z dużych grup:

- Leśnicy i rybacy,
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,

4.3. Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie

Osoby długotrwale bezrobotne na koniec 2014 roku stanowiły ponad 57% ogółu osób bezrobotnych. W tej sytuacji ważne jest posiadanie wiedzy dotyczącej kwalifikacji zawodowych osób długotrwale bezrobotnych. Dokonana analiza bazy pozwoliła ustalić ranking zawodów (według dużych grup) generujących długotrwale bezrobocie. Grupy zawodów o współczynniku równym „1” tj. w pełni generującym długotrwale bezrobocie w omawianym okresie odnotowano tylko 21 - **przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni** (kod grupy 11), **leśnicy i rybacy** (kod grupy 62). Natomiast wskaźnik współczynnika mieszczący się w granicach od 0,5 do 0,99 oznacza, iż zawody te w coraz większym stopniu generują długotrwale bezrobocie. W powiecie wysokomazowieckim było ich 9. Należą do nich między innymi: **pracownicy opieki osobistej i pokrewni** (kod grupy 53), **rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni** (kod grupy 73), **monterzy** (kod grupy 82), **pracownicy opieki osobistej i pokrewni** (kod grupy 83). Grupy zawodów, których wielkość wskaźnika mieści się w przedziale od 0,001 do 0,49 w mniejszym stopniu generują długotrwale bezrobocie. Takich grup na koniec grudnia 2014 roku występuje 24. Możemy do nich zaliczyć między innymi: **sprzedawcy i pokrewni** (kod grupy 52), **technicy informatycy** (kod grupy 35), **elektrycy i elektronicy** (kod grupy 74), **robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni** (kod grupy 72), **średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych** (kod grupy 31), **specjaliści nauczania i wychowania** (kod grupy 23). Współczynnik o wartości „0” oznacza, że w danym zawodzie nie występują osoby długotrwale bezrobotne. Takich grup w omawianym okresie na terenie powiatu wysokomazowieckiego było 4. Do grup tych zaliczamy: **kierownicy do spraw produkcji i usług** (kod grupy 13), **kierownicy do spraw zarządzania i handlu** (kod grupy 12), **kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych** (kod grupy 14).

Zarejestrowane osoby długotrwale bezrobotne występują w 225 grupach zawodowych. (elementarnych). Wskaźnik długotrwałego bezrobocia równy 1,0 oznacza, że wszystkie osoby w tych zawodach to osoby długotrwale bezrobotne. W na koniec 2014 roku takich grup zawodów było 27, m.in. windykatrzy i pokrewni, technicy leśnictwa, nauczyciele szkół podstawowych, robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe, spedytorzy i pokrewni, dyrektorzy generalni i wykonawczy, pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia niższy od 1,0, a wyższy od 0,5 oznacza, iż osoby o zawodach z tego przedziału wskaźnika należy zaliczyć do zagrożonych długotrwałym bezrobociem. W 21 grupach zawodów znaleźli się między innymi: kelnerzy, cieśle i stolarze

budowlani, pakowacze, posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy, szwaczki, hafciarki i pokrewni, monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych, monterzy i serwisanci sieci instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych, ślusarze i pokrewni, gospodarze budynków.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia równy 0,5 oznacza, iż liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danych zawodach, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, jest o połowę niższa od liczby ogółem zarejestrowanych bezrobotnych w tych zawodach. Grup zawodów o tym wskaźniku było 20. Są to m.in. sortowacze odpadów, barmani, malarze i pokrewni, masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni, nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego), operatorzy maszyn do prania, specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani, pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, robotnicy pomocniczy przy hodowli zwierząt.

Wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia o wartości poniżej 0,5 charakteryzowało się 59 zawodów: między innymi.: Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, murarze i pokrewni, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, dietetycy i żywieniowcy, krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni, specjaliści do spraw zarządzania i organizacji, średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany, rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów, hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych, stolarze meblowi i pokrewni, rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej, technicy elektronicy i pokrewni, szklarze, kierowcy samochodów ciężarowych, piekarze, cukiernicy i pokrewni, tapicerzy i pokrewni.

Bardzo duża liczba zawodów bo aż 98 nie generuje długotrwałego bezrobocia należą do nich między innymi: pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food, operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych, robotnicy pracujący przy przeładunku towarów, pomoce domowe i sprzątaczkę, kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów, kierowcy operatorzy wózków jezdniowych, zamiatacze i pokrewni, maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni, funkcjonariusze służby więziennej, psychologzy i pokrewni, trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi, pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów, pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń, pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni, specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych, robotnicy budowy dróg i pokrewni.

Wnioski

W oparciu o sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizę napływu bezrobotnych oraz ofert pracy według zawodów nasuwają się następujące wnioski:

1. Na koniec 2014 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 457 osób w porównaniu do stanu z końca grudnia 2013 roku.
2. W rejestrach powiatowego urzędu pracy:
 - Wśród wszystkich zarejestrowanych najliczniejszą grupę stanowią bezrobotni posiadający kwalifikacje - 66,67%
 - Osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych stanowiły 33,33%
3. Struktura bezrobotnych według kwalifikacji zawodów w układzie grup dużych wskazuje, że najliczniejszą kategorię tworzyły osoby posiadające zawód z grupy średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (technicy rolnictwa i pokrewni, technicy mechanicy, technicy technologii żywności, technicy budownictwa, technicy elektronicy i pokrewni).
4. Wzorem lat ubiegłych największa płynność utrzymuje się w zawodzie sprzedawcy (najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych, najwięcej zgłoszonych ofert pracy).
5. Analogicznie do poprzednich lat wśród napływających do PUP ofert pracy dominują oferty dla zawodów związanych z pracami prostymi oraz niewymagających wysokich kwalifikacji (sprzedawca, pozostali pracownicy obsługi biurowej, robotnik gospodarczy). Znaczący odsetek wśród ogółu zgłaszanych ofert pracy stanowią propozycje dla osób posiadających kwalifikację kierowcy samochodu ciężarowego.
6. W 2014 roku urząd dysponował 1525 ofertami pracy. Wolne miejsca pracy zgłaszane były przez pracodawców w sekcjach PKD: handel hurtowy i detaliczny naprawa pojazdów samochodowych wyłączając motocykle (354 oferty), przetwórstwo przemysłowe (289 ofert), budownictwo (168 ofert), edukacja (141 ofert), administracja publiczna i obrona narodowa (89 ofert), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (81 ofert).
7. Przeprowadzona analiza obrazuje, iż największy deficyt zasobów pracy występuje w zawodach: doradca klienta, kierowca samochodu ciężarowego, sprzedawca w branży mięsnej, asystent do spraw księgowości, przedstawiciel handlowy, cieśla szalunkowy, robotnik oczyszczania miasta, posadzkarz, nauczyciel języka polskiego, zbrojarz, opiekunka dziecięca, wulkanizator, ubojowy, asystent usług pocztowych, sortowacz surowców wtórnych, kasjer handlowy, sprzedawca w stacji paliw, kosmetyczka, telemarketer.

8. Największą nadwyżką zasobów pracy charakteryzują się zawody: robotnik budowlany, nauczyciel nauczania początkowego, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, rozbieracz – wykrawacz, technik prac biurowych, grafik komputerowy, salowa, elektromonter, malarz budowlany, kucharz, inżynier inżynierii środowiska, kierowca autobusu, garmażer, technik geodeta, stolarz meblowy, mechanik pojazdów samochodowych, technik weterynarii, lekarz weterynarii, technik elektryk, technik masażysta. Zawody nadwyżkowe występują w większej liczbie niż zawody deficytowe.
9. Klasyfikacja zawodów i specjalności nie odpowiada szybko zmieniającej się sytuacji na rynku pracy. Rozbieżności w nazewnictwie zawodów mają swoje odzwierciedlenie w przypisaniu zawodów do określonych grup i doborze ich do konkretnych stanowisk pracy.
10. Wzrost zapotrzebowania na pracowników w określonych zawodach i specjalnościach wymaga uświadomienia osobom bezrobotnym wkraczającym lub powracającym na rynek pracy potrzeby doksztalcania się, a nawet zmiany kwalifikacji zawodowych. W aspekcie omawianego problemu dużego znaczenia nabierają szkolenia osób bezrobotnych, które mogą mieć wpływ na ograniczenie bezrobocia wśród zawodów nadwyżkowych.

Opracował: Marcin Ostrowski

DYREKTOR
POWIATOWEGO URZĘDU PRACY

Anna Milewska